

Domssöndagen

Predikan på distans 2021-11-21.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Låt oss först lyssna till några verser ur den gamla psalmen ”Dies irae” (vredens dag).

(Sv. Ps. 1937, nr 609)

1. Vredens stora dag är nära,
elden då skall allt förtära,
så var siarsångens lära.

9. Milde Jesus, minns: för mina
synder gick du till din pina;
skjut ej bort mig från de dina.

2. Hela världen, skräckbetagen
skåda skall de stränga dragen
av sin domare den dagen.

15. Låt bland fåren mig få bida,
icke getters öde lida,
ställ mig på din högra sida.

7. Vad skall då jag arme svara?
Vem skall där min själ försvara?
Knappt den rene trygg kan vara.

19. Jesus Krist, dig till oss vänd
och din frid oss alla sänd!
Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Låt oss denna stund lyssna till dit heliga ord om domens allvar men också om din gränslösa nåd genom Kristi försoning. Skänk oss genom din Helige Ande tron i våra hjärtan så att vi på domens dag må vara beredda att ingå i den eviga saligheten. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Matt. 25:31-36

31 När Människosonen kommer i sin härlighet och alla änglar med honom, då ska han sätta sig på sin härlighets tron. 32 Och alla folk ska samlas inför honom, och han ska skilja dem från varandra som herden skiljer fåren från getterna. 33 Och han ska ställa fåren på sin högra sida och getterna på den vänstra.

34 Då ska Kungen säga till dem som står på hans högra sida: Kom, ni min Fars välsignade, och ta emot det rike som stått berett för er sedan världens skapelse. 35 För jag var hungrig och ni gav mig att äta. Jag var törstig och ni gav mig att dricka. Jag var främling och ni tog emot mig. 36 Jag var naken och ni klädde mig. Jag var sjuk och ni besökte mig. Jag var i fångelse och ni kom till mig.

37 Då ska de rättfärdiga svara honom: Herre, när såg vi dig hungrig och gav dig att äta, eller törstig och gav dig att dricka? 38 Och när såg vi dig som främling och tog emot dig, eller naken och klädde dig? 39 Och när såg vi dig sjuk eller i fångelse och kom till dig? 40 Då ska Kungen svara dem: Jag säger er sanningen: Allt vad ni har gjort för en av dessa mina minsta bröder, det har ni gjort för mig.

41 Sedan ska han säga till dem som står på den vänstra sidan: Gå bort från mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar. 42 För jag var hungrig och ni gav mig inte att äta. Jag var törstig och ni gav mig inte att dricka. 43 Jag var

främling och ni tog inte emot mig, naken och ni klädde mig inte, sjuk och i fängelse och ni besökte mig inte.

44 Då ska de svara: Herre, när såg vi dig hungrig eller törstig eller som främling eller naken eller sjuk eller i fängelse och hjälpte dig inte? 45 Då ska han svara dem: Jag säger er sanningen: Allt vad ni inte har gjort för en av dessa minsta, det har ni inte heller gjort för mig. 46 Och dessa ska gå bort till evigt straff, men de rättfärdiga till evigt liv.”

Vi står idag inför den yttersta domens allvar. Men detta är inget nytt. Det är inte först vid Kristi återkomst som domen uttalas över våra liv. I all sann, kristen förkunnelse börjar omvändelsens predikan med lagens dom över varje människas liv.

När Gud för cirka sextusen år sedan hade skapat världen var allt fullkomligt. Adam och Eva levde i harmoni med Gud på den vackra jorden och alla änglar prisade Herren som gjort allt detta underbara.

Men så kom synden in i världen. Ett antal änglar med djävulen i spetsen gjorde uppror och blev utkastade ur himlen. Satan kom och lockade människorna att bryta mot Guds bud. När Adam och Eva åt av den förbjudna frukten kom domen över dem och över djävulen. Gud själv uttalade denna dom, som är samma dom som gäller i alla tider intill den yttersta dagen. Bibeln säger:

*Då sade Herren Gud **till ormen**: Eftersom du gjort detta, ska du vara förbannad (1 Mos. 3:14).*

***Till kvinnan** sade han: ”Jag ska göra din möda stor när du blir havande. Med smärta ska du föda dina barn. Till din man ska din åtra vara, och han ska råda över dig.” (1 Mos. 3:16).*

***Till Adam** sade han: ”Du lyssnade på din hustru och åt av trädet som jag befallde dig att inte äta av. Därför ska marken vara förbannad för din skull. Med möda ska du livnära dig av den så länge du lever. Törne och tistel ska den bära åt dig, och du ska äta av markens örter. I ditt anletes svett ska du äta ditt bröd tills du vänder åter till jorden, för av den är du tagen. Jord är du, och jord ska du åter bli.” (1 Mos. 3:17-19).*

Domen innebär att synden nu är med i allt. Guds goda gåvor som barnafödande och jordbruk och allt annat arbete är nu liksom hela skapelsen under förgängelsen och domen. Arvsynden har drabbat hela mänskligheten.

Både Jesus och apostlarna fortsätter att förkunna denna dom över människosläktet. Det är domen över all synd. Människan är efter syndafallet inte god innerst inne, utan ond och avfallen från Gud. Aposteln Paulus skriver:

Guds vrede uppenbaras från himlen över all ogudaktighet och orättfärdighet hos människor som i orättfärdighet undertrycker sanningen. Det man kan veta om Gud är uppenbart bland dem, eftersom Gud har uppenbarat det för dem. Ända från världens skapelse syns och uppfattas hans osynliga egenskaper, hans eviga makt och gudomliga natur, genom de verk han har skapat. Därför är de utan ursäkt. Trots att de kände till Gud prisade de honom inte som Gud eller tackade honom, utan de förblindades av sina falska föreställningar så att mörkret sänkte sig över deras oförståndiga hjärtan (Rom. 1:18-21).

Gäller då detta endast dem som i särskilt hög grad syndar? Nej även över dem som försöker att leva ett gott liv gäller domens ord. Aposteln skriver lite längre fram i sitt brev:

Ingen rättfärdig finns, inte en enda. Ingen finns som förstår, ingen som söker Gud. Alla har avfallit, alla är fördärvade. Ingen finns som gör det goda, inte en enda (Rom. 3:10-12).

Jesus säger:

För från hjärtat kommer onda tankar, mord, äktenskapsbrott, sexuell omoral, stöld, falskt vittnesbörd och hädelser (Matt. 15:19).

Det är människans hjärta, hennes innersta, som är ont. Utan omvändelse finns därför inte något hopp om räddning undan domen. Därför säger Jesus i vår predikotext till alla dem som är under domen och är ställda på hans vänstra sida:

Gå bort från mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar (v. 41).

Den förbannelse som Gud efter syndafallet riktades mot Satan gör att alla som i livet tillhört hans rike nu på domens dag kommer att dömas och fördömas tillsammans med sin onde herre och hans onda änglar.

Inför detta bävar vi med rätta. Vem kan undkomma Herrens vrede? Vi har alla utan undantag fått del av Adams synd. Visserligen försöker de flesta förneka detta. Om och om igen hör vi kloka människor prisa människans godhet innerst inne. Även kyrkor och samfund försöker komma bort från Jesu stränga ord om den yttersta domens allvar. De förkunnar att kristendomens lära i stället är att Jesus med sin kärlek skall göra så att våra samhällen förbättras genom det sociala evangeliet, vilket så småningom genomsyrar hela världen. Den yttersta domen har då inte längre någon vänstersida av evig förtappelse, utan alla människor utlovas en härlig framtid.

Om detta fastställde den romerske påven för ett antal år sedan, att ”*Kristus genom sin kyrkas medlemmar alltmer upplyser det mänskliga samhället med sitt frälsande ljus*” (ur Tom Hardt predikan på domssöndagen 1995). Detta är Roms nya teologi efter det andra Vatikanconciliet.

På liknande sätt omgestaltas domssöndagens allvar i Svenska kyrkan idag. Där säger man: ”*Liksom Jesus vann över ondskan och döden ger Gud nytt liv åt sin värld, en värld utan ondska och förtryck.*” (Svenska kyrkans hemsida om domssöndagen).

Dessa falska läror är Satans attack mot den bibliska läran om domen. Han vet att han är fördömd och att domen är orygglig. Men han vill locka så många människor som möjligt i fördärvet. Därför vill han söva in människor i tron och övertygelsen om att han inte alls finns och att Jesu tal i vår text om den eviga elden bara är en gångens tids mytiska föreställning. Den bokstavliga tolkningen av vår text förvisas tillsammans med sagorna om häxor, tomtar och troll till den oupplysta, mörka, medeltida föreställningsvärlden. Jesus framställs istället som den kärleksfulle profeten, som aldrig dömer någon. Han utlovar lycka och välgång till alla, oberoende av religion, oberoende av tro eller otro. Berättelsen om den yttersta domen handlar istället om att vi genom att göra gott mot vår nästa kommer att få en bättre värld till sist.

Men Jesus är Bibelns Gud. Det Bibeln lär är Jesu egen lära. Sådan den heliga Skrift framställer honom, sådan är han också i verkligheten. Det första som sägs honom i vår text är att han är Människosonen som har satt sig på sin härlighets tron. Det står:

När Människosonen kommer i sin härlighet och alla änglar med honom, då ska han sätta sig på sin härlighets tron (v. 31).

Härlighetstronen är Guds tron. Endast Gud får sitta på den. Jesus är en människa, och ändå får han sitta på Guds tron! Hur är det möjligt? Jo, endast därigenom att han verkligen är Gud. Han är Gud och människa i en och samma person. Om honom skriver aposteln Johannes:

I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. ... Och Ordet blev kött och bodde bland oss, och vi såg hans härlighet, den härlighet som den Enfödde har från Fadern. Och han var full av nåd och sanning (Joh. 1:1, 14).

Hela världen står i vår text inför Guds evige Son, som av Johannes kallas Ordet. Han var med Fadern och Anden och skapade världen. Han fanns före all tid. Men i sin kärlek sände

Gud honom till världen för att bli människa och frälsa världen från all synd. Kyrkofadern Ireneus pekar på hur viktigt det var att Kristus verkligen antog vårt kött, vår mänskliga natur. Endast så kunde han gå in i hela mänsklighetens ställe och bära straffet för alla våra synder. Därför skriver aposteln Johannes om honom:

Det som var från begynnelsen, det vi har hört, det vi med egna ögon har sett, det vi har skådat och rört med våra händer, om detta vittnar vi: Livets Ord (1 Joh. 1:1) Men om någon syndar, har vi en som för vår talan inför Fadern: Jesus Kristus, den rättfärdige. Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens (1 Joh. 2:1f).

Genom Jesus Kristus har människan kommit i ett helt nytt läge. Det finns nu en färdig och fullkomlig försoning för hela mänskligheten. Aposteln Paulus skriver om denna:

Om någon är i Kristus är han alltså en ny skapelse. Det gamla är förbi, något nytt har kommit. Och allt kommer från Gud, som har försonat oss med sig själv genom Kristus och gett oss försoningens tjänst. Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknade inte människorna deras överträdelser, och han har anförtrott oss försoningens ord (2 Kor. 5:17-19).

Kristendomens budskap är därför inte att världen gradvis skall förbättras, utan att hela världens synd har blivit försonad, och att var och en som omvänder sig och tror detta skall få evigt liv. Därför säger Jesus:

"Jag är världens ljus. Den som följer mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus." (Joh. 8:12).

Men hur skall människan kunna följa Jesus? Är det genom de goda gärningarna som omtalas i vår text som detta är möjligt? Nej, säger aposteln Paulus. Han förklarar att gärningarnas väg är stängd. Han skriver:

Men Gud som är rik på barmhärtighet har älskat oss med så stor kärlek, även när vi ännu var döda genom våra överträdelser, att han har gjort oss levande med Kristus. Av nåd är ni frälsta! Han har uppväckt oss med honom och satt oss med honom i den himmelska världen, i Kristus Jesus, för att i kommande tider visa sin överväldigande rika nåd genom godhet mot oss i Kristus Jesus. Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig (Ef. 2:4-9).

Vägen till frälsningen är inte våra goda gärningar, utan tron på Kristus Jesus som vår ende Frälsare och saliggörare. Han skänker oss tron genom Guds ords predikan och dopet. Det är detta som gör att Jesus placerar några på sin högra sida i domen och säger till dem:

Kom, ni min Fars välsignade, och ta emot det rike som stått berett för er sedan världens skapelse (v. 34).

Gud har ända från syndafallets dag kallat de syndiga och avfallna människorna till tro genom evangeliets predikan. Han lovade Adam och Eva att frälsningen skulle komma genom Kristus, som av Gud kallas "kvinnans säd", "kvinnans avkomling", alltså en avkomling av kvinnan, en man som skulle födas, Messias. Grundtexten har här ett ord i maskulinum, "Han". Gud sade till ormen:

Jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma. Han ska krossa ditt huvud och du ska hugga honom i hälen." (1 Mos. 3:15).

När djävulen försökte krossa Kristus genom korsfästelsen blev han själv besegrad. Genom tron på denna seger har människor i alla tider blivit frälsta. Det är just dessa som nu på domens dag står inför HERREN, inför Kristus som de har trott på. Genom tron är de inte längre under Guds dom och förbannelse, utan de är "Faderns välsignade", Guds barn. Det är den sanna kristna kyrkan som nu står på Kristi högra sida på domens dag.

Hur skall vi då till sist förstå talet om de goda gärningarna? Svaret är att endast de gärningar som är gjorda i tron kommer att bestå inför domen. Alla de kristnas synder är

förlåtna. De har i sina liv syndat på många sätt, men genom tron på Kristus är allt detta förlåtet och utplånat. Kvar står endast de goda gärningar som de kristna har gjort. Paulus talar om att en kristen får vandra i förberedda gärningar som en följd av tron. Han skriver:

Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig. Hans verk är vi, skapade i Kristus Jesus till goda gärningar som Gud har förberett för att vi ska vandra i dem (Ef. 2:9-10).

På domens dag framhåller Kristus särskilt de gärningar som är gjorda mot ”*hans minsta bröder*” (v. 40). Ofta predikar Jesus även om andra goda gärningar som var och en är skyldiga att göra. Men här har Jesus valt att lyfta fram omsorgen om Guds ords tjänare. Till apostlarna sade Jesus: *Den som hör er, han hör mig* (Luk. 10:16). När Jesus predikade Guds ord och människor förkastade hans förkunnelse sade han:

Ve dig, Korasin! Ve dig, Betsaida! För om kraftgärningarna som gjorts i er hade gjorts i Tyrus och Sidon, skulle de för länge sedan ha omvänt sig och suttit i säck och aska. Men Tyrus och Sidon ska få det lindrigare vid domen än ni. Och du, Kapernaum, ska du bli upphöjd till himlen? Nej, du ska ner i helvetet. Den som lyssnar till er lyssnar till mig, och den som förkastar er förkastar mig. Och den som förkastar mig, han förkastar honom som har sänt mig.” (Luk. 10:13-16).

De ”*minsta bröderna*” är apostlarna och alla deras trogna efterföljare i predikoämbetet och sedan också alla kristna som med sitt vittnesbörd håller fast vid apostlarnas ord. Dessa är alltid föraktade i världens ögon. Ingen vill ge dem ens ett glas vatten för Kristi skull. De anses hårda och kärlekslösa, och man vill tysta dem och få en helt annan, mildare förkunnelse i kyrkorna. Det är dessa Jesus talar om på domens dag. De sanna kristna har lyssnat på dem därför att de känt igen den gode Herdens röst i dem. Därför har de också med sina medel understött det rätta predikoämbetet och öppnat både sina hjärtan och sina dörrar och hem för dessa föraktade predikanter. Ja, ett enda litet glas vatten åt dessa förföljda Guds vittnen skall också kommas ihåg på domens dag. Men de sanna kristna har inte gjort detta för att komma in i himmelriket. De har tvärtom först kommit in i Guds rike som syndare som lyssnat på förlåtelsens ord och därigenom blivit omvända. Så har den helige Ande i deras hjärtan drivit dem till goda gärningar som består inför Gud. Men de som aldrig lyssnade utan förkastade Gud och tron har inte gjort några gärningar i tron. De har inte av hjärtat tagit emot och understött Kristi minsta, föraktade bröder som kom med förlåtelsens ord. Därför befinner de sig för evigt bland getterna på den vänstra sidan i domen.

Må vi nu alla, var och en, akta på Guds rena och klara ord, där han vill skänka oss sin nåd och förlåtelse. Genom vår Herre Jesus Kristus. Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Pålysning:

Den första advent (28 november) kommer Simon Rydh att konfirmeras i Stockholm i samband med högmässan kl 10.30. Plats: Himlabacken 1, Solna. T-bana Bergshamra. Alla besökare är välkomna!